

DE VOOR HET OCW-VELD RELEVANTE BELASTINGREGELINGEN 2009

Elk jaar stelt het parlement de belastingmaatregelen voor het volgende jaar vast. In dit overzicht worden de mede voor het OCW-veld relevante belastingregelingen voor 2009 beschreven. Het gaat met name om de faciliteiten voor scholing, voor duale leerwegen en voor onderzoek, de regeling rond stagevergoedingen, de regelingen met betrekking tot schenken, buitenlandse werknemers, vrijwilligerswerk, secundaire arbeidsvoorwaarden, de kinderopvangtoeslag, cultureel beleggen en de regeling met betrekking tot monumenten. Ten slotte worden de btw-vrijstellingen voor onderwijs en voor kinderopvang beschreven. Voor meer informatie kunt u terecht bij de heer C. de Geest, c.degeest@minocw.nl.

a) Kennisvermeerdering

Particulieren, vm. studenten

Belastingplichtigen kunnen de kosten van een op de verwerving van inkomen gerichte opleiding en voor procedures in het kader van Erkenning Verworven Competenties tot € 15.000 per jaar aftrekken van de belasting. De eerste € 500 moet men zelf betalen.

Voor studenten met aanspraak op studiefinanciering zijn de mogelijkheden voor fiscale aftrek beperkter. Want de in de studiefinanciering gecompenseerde scholingsuitgaven zijn niet óók fiscaal aftrekbaar. Daarom gelden voor studenten met aanspraak op studiefinanciering de volgende regels. Wanneer hun scholingsuitgaven lager zijn dan tweemaal de voor de studiefinanciering geldende normbedragen voor boeken, leermiddelen en de tegemoetkoming in de onderwijsbijdragen, zijn hun scholingsuitgaven aftrekbaar tot maximaal deze normbedragen. En wanneer hun scholingsuitgaven meer bedragen dan tweemaal deze normbedragen, zijn de feitelijke kosten minus de normbedragen aftrekbaar. Wanneer zij uit hun leerrechten zijn gelopen, kunnen zij het werkelijk verschuldigde collegegeld fiscaal in aanmerking brengen.

Studenten voor wie de verstrekte prestatiebeurs definitief niet wordt omgezet in een gift kunnen na afloop van de studie de scholingskosten over die periode alsnog in één keer aftrekken. Dan geldt het hierboven aangegeven maximum van € 15.000,- niet.

Dit maximum geldt evenmin voor maximaal vier jaar voor voltijdstudenten tot 30 jaar die geen aanspraak op studiefinanciering (meer) hebben (omdat ze te lang studeren of een niet erkende opleiding volgen).

Ten slotte kunnen ouders van studenten tot 30 jaar zonder aanspraak op studiefinanciering kosten van levensonderhoud aftrekken. Wanneer de kosten meer dan € 410 per kwartaal bedragen, kan € 350 per kwartaal worden afgetrokken. Wanneer de kosten voor meer dan 50% op de ouders drukken en deze last meer dan € 700 per kwartaal bedraagt, kan € 700 per kwartaal worden afgetrokken. En wanneer de kosten voor meer dan 90% op de ouders drukken, deze last meer dan € 1.050 per kwartaal bedraagt en het kind uitwonend is, kan € 1.050 per kwartaal worden afgetrokken.

Werkgevers

Werkgevers mogen hun werknemers belastingvrije vergoedingen geven voor door de werknemer betaalde scholingsuitgaven, bijvoorbeeld wanneer zijn studielening definitief niet is omgezet in een gift. Dit is echter niet mogelijk wanneer de werknemer gebruik maakt van zijn recht op studiefinanciering en zijn studiekosten binnen de studiefinancieringsnormen blijven. De vergoeding moet zijn verstrekt of toegezegd vóór het einde van het jaar waarin de studiekosten worden gemaakt. Gratificaties bij afronding van de opleiding behoren tot het loon.

Voorts ontvangen werkgevers met werknemers die een duale opleiding volgen (vmbo-ers, bbl-ers, de MKB-route in het hbo en promovendi / assistenten en onderzoekers in opleiding) een korting op de loonbelasting van € 2.655 voor werknemers die niet meer dan € 23.034 verdienen. Daarbij heeft de afdrachtvermindering voor de MKB-route betrekking op een - groot - aantal bedrijfssectoren. En werkgevers die voormalig werklozen in dienst hebben die aan roc's via een duaal traject worden geschoold tot startkwalificatieniveau 1 of 2 ontvangen een korting van € 3.186.

Werkgevers die een stage van minimaal twee maanden binnen de bol op 1- en 2-niveau aanbieden ontvangen een afdrachtvermindering per volledig stagejaar van € 1.275.

De afdrachtvermindering voor speur- en ontwikkelingswerk voor drie perioden van drie á zes maanden per jaar met een S&O-verklaring bedraagt 42% (starters 60%) van het loon tot € 110.000 dat aan S&O wordt besteed en 14% van het resterende loon dat aan S&O wordt besteed. De afdrachtvermindering S&O bedraagt per inhoudingsplichtige maximaal € 8 miljoen.

Voor EVC-procedures bestaat een afdrachtvermindering van € 319 per geval.

Voor stagiairs die méér dan een onkostenvergoeding ontvangen moet loonbelasting worden afgedragen. Dat hoeft niet wanneer (het stagefonds van) de school de stagevergoeding ontvangt en deze niet doorgeeft aan de stagiair.

Daarbij is de fiscale grens tussen studeren en het lopen van een stage als volgt getrokken: zodra de student op voorschrift van het opleidingsinstituut als onderdeel van zijn opleiding enige vorm van praktijkervaring gaat opdoen, zal hij als stagiair kunnen worden aangemerkt. Voor de vaststelling of deze stage vervolgens als een dienstbetrekking is aan te merken (voor de loonbelasting), zijn de daarvoor algemeen gehanteerde fiscale criteria bepalend (arbeid verrichten, loon en gezagsverhouding). Zodra sprake is van loon (dus niet uitsluitend sprake is van een kostenvergoeding), is dat zoals hiervoor aangegeven belast.

Verder moet voor een stagiair in beginsel premies volksverzekeringen betaald worden. Dan is de stagiair ook verzekerd voor de ZVW, zodat de stageverlener over loon de ZVW moet toepassen.

Wanneer sprake is van een stage op basis van een arbeidsovereenkomst, zijn de leerlingen verzekerd voor alle werknemersverzekeringen (WW, WIA, ZW). Wanneer stagiairs niet meer dan enige vorm van beloning ontvangen, zijn zij alleen verzekerd voor de ZW. Alle stagiairs zijn verzekerd voor de Wajong indien zij niet ouder dan 30 jaar zijn en minimaal 213 lesuren (klokuren) per kwartaal onderwijs of stage volgen.

Beloningen van buitenlandse stagiairs kunnen belastingvrij zijn op grond van belastingverdragen die Nederland met andere staten heeft gesloten. Ook kunnen extra kosten in verband met verblijf buiten het woonland belastingvrij vergoed worden.

Verder is voor buitenlandse stagiairs wat betreft de volksverzekeringen de hoofdregel dat de stageverlener premies moet inhouden als sprake is van een dienstbetrekking. In andere gevallen geldt dat ook indien de stagiair woont in de EU c.a. of in een land waarmee Nederland een verdrag inzake de sociale zekerheid heeft gesloten.

Maar voor een buitenlandse stagiair hoeven in ieder geval geen loonheffing en premies volksverzekeringen worden ingehouden wanneer hij niet méér dan een vergoeding voor kosten van levensonderhoud ontvangt, maximaal zes maanden in Nederland is en meer dan 50% van de tijd besteedt aan een opleiding en / of één of meer stages. En voor buitenlandse stagiairs jonger dan 30 jaar die uitsluitend in Nederland wonen voor studieredenen hoeven evenmin premies volksverzekeringen te worden betaald.

Wat betreft de werknemersverzekeringen geldt voor buitenlandse studenten dat premies moeten worden betaald zoals dat ook geldt voor Nederlanders.

b) Schenkingen

Giften aan onder meer culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut beogende instellingen kunnen aftrekbaar zijn van het belastbaar inkomen en de belastbare winst.

Deze ontvangende instellingen hoeven geen schenkingsrecht af te dragen.

c) Arbeidsparticipatie

Werknemers

Werknemers ontvangen vanaf hun 57^e een extra arbeidskorting. Deze loopt op tot € 770 tussen het 62^e en 64^e jaar. En vanaf hun 62^e krijgen werknemers een leeftijd- en arbeidsinkomensafhankelijke doorwerkbonus. Voor 64-jarigen is deze € 4.592. Ten slotte ontvangen werkende 65-plussers een arbeidskorting van € 1.059 (lage inkomens) of € 1.048 (hoge inkomens).

Buitenlanders met een deskundigheid die in Nederland niet of schaars aanwezig is komen in aanmerking voor de regeling voor extraterritoriale kosten. Deze regeling komt erop neer dat de extra kosten die deze werknemers in redelijkheid maken, omdat zij voor hun werk tijdelijk in Nederland verblijven belastingvrij kunnen worden vergoed. Daarbij kan de werkgever voor bepaalde groepen extraterritoriale werknemers gebruik maken van de 30%-regeling. Deze regeling komt erop neer dat

30% van het bruto salaris belastingvrij betaald kan worden. Voor extraterritoriale kosten kan ook een vaste vergoeding worden gegeven.

De volgende kosten kunnen worden aangemerkt als extraterritoriaal:

- kosten voor aanvraag of omzetting van officiële papieren, zoals verblijfsvergunningen, medische keuringen en vaccinaties;
- kosten van taalcursussen -ook voor de gezinsleden-;
- extra uitgaven van een werknemer, omdat het prijspeil in Nederland hoger is dan in het land van herkomst;
- huisvestingskosten van een werknemer die in zijn land van herkomst blijft wonen;
- kosten van een kennismakingsreis, veelal met het gezin en van reizen naar het land van herkomst voor bijvoorbeeld familiebezoek of gezinshereniging;
- normale huisvestingskosten voor zover deze uitgaan boven 18% van het loon;
- kosten voor opslag van het deel van de inboedel dat niet meeverhuist.

Geen extraterritoriale kosten zijn onder meer:

- kosten voor een tewerkstellingsvergunning;
- kosten van verhuizing, waaronder de kosten voor de tijdelijke opslag van de boedel in afwachting van de definitieve huisvesting in Nederland.

Maar de werkgever kan deze kosten wél -genormeerd- belastingvrij vergoeden.

Een en ander geldt ook voor de premieheffing werknemersverzekeringen.

Verder mag met vrijwilligerswerk € 1.500 per jaar (€ 150 per maand en € 4,50 per uur) belastingvrij verdiend worden. Daarbij is een vergoeding tot hoogstens de kosten waarvoor deze wordt gegeven belastingvrij. Een hogere vergoeding kan belastingvrij zijn wanneer de organisatie de vergoeding jaarlijks aan de inspecteur doorgeeft met het formulier 'Opgaaf van uitbetaalde bedragen aan een derde'.

Wanneer ten slotte werk wordt verricht zonder dat sprake is van een dienstbetrekking tegen een redelijke uurvergoeding, kan dat in overleg met de opdrachtgever worden bestempeld als een 'fictieve dienstbetrekking'. Althans indien de pseudowerknemer zijn werkzaamheden niet als ondernemer verricht (opting-in regeling). Gevolgen hiervan zijn dat de opdrachtgever loonbelasting / premie volksverzekeringen en ZVW-premie inhoudt en de pseudowerknemer kan deelnemen aan een werknemersspaarregeling en een pensioenregeling en belastingvrije vergoedingen en verstrekkingen gegeven kan worden. De afdrachtverminderingen zijn echter niet van toepassing. Deze optie heeft geen arbeidsrechtelijke gevolgen, zo ontstaat geen ontslagbescherming. De werknemersverzekeringen kennen de optie overigens niet.

Het alternatief is opting out. Daarbij ontvangt de pseudowerknemer een bruto vergoeding en draagt de belasting zelf af.

Werkgevers

Wanneer een Nederlandse artiest een Verklaring arbeidsrelatie (VAR-winst) overlegt aan zijn opdrachtgever, houdt de opdrachtgever geen loonheffing in en draagt geen premies werknemersverzekeringen af. Dat is dus de verantwoordelijkheid van de artiest (opting out). De artiest is dan niet verzekerd voor de werknemersverzekeringen en kan dus ook geen uitkering claimen. Een VAR waarin het inkomen wordt aangemerkt als resultaat uit overige werkzaamheden (VAR-row) of als loon (VAR-loon) heeft tot gevolg dat de opdrachtgever zelf moet toetsen of sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking. Wel kan deze de Belastingdienst om een standpunt vragen. De artiest kan het UWV om een standpunt vragen. Voor brancheorganisaties bestaat de mogelijkheid modelovereenkomsten door de Belastingdienst te laten toetsen op aspecten van een dienstbetrekking.

d) Secundaire arbeidsvoorwaarden

Vergoedingen voor en verstrekkingen van de telefoon en internet zijn belastingvrij indien sprake is van meer dan 10% zakelijk gebruik.

Werknemers die minimaal 70% op een vaste plaats werken kunnen een vaste onbelaste reisvergoeding ontvangen.

Vóór, tijdens en na werktijd mag gelegenheid gegeven worden voor bedrijfsfitness -ook elders-. Dat is belastingvrij indien de fitness voor minstens 90% van de werknemers toegankelijk is.

Voor een fiets c.a. mag eens per drie jaar € 831 belastingvrij worden vergoed of verstrekt.

Tot € 70 per jaar kan werknemers één of meerdere geschenken in natura worden gegeven, zoals een kerstpakket, waarover de werkgever één eindheffing van 20% afdraagt.

Maaltijden van meer dan bijkomstig zakelijke aard kunnen onbelast verstrekt of vergoed worden. Voor andere consumpties tijdens het werk kan een vrije vergoeding van € 0,55 per dag worden gegeven. De spaarloonregeling staat open voor een werknemer bij de werkgever waar hij op 1 januari in dienst is en die zijn algemene heffingskorting in de loonbelasting verrekent. De werknemer kan jaarlijks kiezen of hij deelneemt aan de spaarloonregeling of de levensloopregeling. De inleg bedraagt maximaal € 613. De werkgever moet over de inleg 25% belasting afdragen (eindheffing). Over een geblokkeerd spaarloontegoed van maximaal € 17.025 wordt geen vermogensrendementsheffing geheven. De levensloopregeling kan worden gebruikt om eerder met pensioen te gaan, maar ook voor elke vorm van verlof, zoals zorgverlof, sabbatical, ouderschapsverlof en educatief verlof. Voor opbouw van de levensloopregeling kan maximaal 12% van het loon per jaar belastingvrij gespaard worden. Met het oog op fiscale aftrekbaarheid mag niet verder gespaard worden zodra voor 2,1 jaar volledig doorbetaald verlof is gespaard. Werknemers tegen het einde van hun loopbaan mogen meer sparen indien zij minder pensioenrechten hebben opgebouwd dan maximaal mogelijk. Bij opname van levenslooptegoed ontvangt men een eenmalige levensloopverlofkorting van maximaal € 195 per jaar waarin is gestort in de levensloopregeling. Bij opname van ouderschapsverlof wordt een ouderschapsverlofkorting ontvangen. Deze heffingskorting is het aantal uren ouderschapsverlof in het kalenderjaar maal 50% van het bruto minimumuurloon per opgenomen verlof uur (€3,99) tot maximaal de terugval in het belastbare loon in 2009 ten opzichte van 2008.

e) Kinderopvangtoeslag

Ouders komen in aanmerking voor een kinderopvangtoeslag als gebruik gemaakt wordt van kinderopvang. De hoogte is afhankelijk van met name het inkomen, het aantal uren kinderopvang, de uurprijs (maximaal € 6,10) en het aantal kinderen in de opvang. De toeslag voor het eerste kind is 96,5% en voor het tweede en volgende kind 97,5% van de kosten bij een inkomen tot € 17.553. De toeslag voor het eerste kind daalt tot 33,3% bij een inkomen vanaf € 113.015. Voor het tweede en volgende kind daalt de toeslag tot 85% bij een inkomen vanaf € 162.935.

f) Cultureel beleggen

Beleggen in durfkapitaal, waaronder culturele projecten die opbrengst genereren is tot € 55.145 vrijgesteld van de vermogensrendementsheffing. Bovendien geldt een belastingvrijstelling voor arbeidsinkomen van 1,3% van het vrijgestelde bedrag.

g) Monumenten

Voor eigen monumentenwoningen kunnen kosten, lasten en afschrijvingen worden afgetrokken voor zover deze meer bedragen dan 0,8% van de waarde van de woning, waarbij het maximum van deze drempel € 12.500 bedraagt. Voor de eigenwoningwaarde wordt een maximum van € 1.000.000 in aanmerking genomen. Daarbij wordt de afschrijving over de woning (exclusief grond) gesteld op 15% van het bruto eigenwoningforfait.

Bij overige monumentenwoningen zijn de onderhoudskosten aftrekbaar voor zover deze meer dan 4% van de waarde van de woning bedragen.

h) btw-vrijstelling onderwijs en kinderopvang

Het geven van wettelijk geregeld onderwijs, inclusief de examinering is btw-vrijgesteld. Onder onderwijs wordt verstaan het door een leerkracht overdragen van kennis en het bijbrengen van vaardigheden. Op welke wijze dat geschiedt is niet relevant, zolang maar sprake is van tweerichtingsverkeer tussen docent en leerling. Dus als een docent ontbreekt en als in één richting elektronische informatie wordt gezonden kan bezwaarlijk van onderwijs worden gesproken. Maar wel btw-vrijgesteld zijn:

- Contractonderwijs door reguliere onderwijsinstellingen, waarvoor kostendekkende tarieven in rekening wordt gebracht, beroepsopleidingen, waaronder bijscholing en cursussen gericht op een (toekomstige) werkkring en congressen, seminars en symposia waarbij het overdragen van kennis en / of vaardigheden met betrekking tot het functioneren van personen in een (toekomstige) werkkring voorop staat - ook gegeven door particuliere instellingen die (gedeelten van) het reguliere onderwijs geven, ook al vallen ze niet onder de wettelijke onderwijsinspectie -.

- Vakinhoudelijke en (naar keuze) niet-vakinhoudelijke (bij)lessen, huiswerk- en / of studiebegeleiding in het kader van het wettelijk geregeld onderwijs, ook verzorgd door ondernemers.
- De verhuur of verkoop door scholen van schoolboeken die noodzakelijk zijn voor het volgen van het onderwijs, waarbij die verhuur of verkoop moet plaatsvinden in het kader van het door die scholen verstrekte btw-vrijgestelde onderwijs.
- E-learning wanneer internet wordt gebruikt als communicatiemiddel tussen leraar en student, dus sprake is van tweerichtingsverkeer.
- Het door een derde docent voor een onderwijsinstelling verzorgd (deel van) het onderwijs, wanneer de ene partij zich aan de andere partij verbindt tot het geven van onderwijs en daarvoor ook de verantwoordelijkheid neemt.
- Remedial teaching die zoveel mogelijk aansluit bij de leerstof en in hoofdzaak is bedoeld om door bevoegde (ontwikkelings)psychologen en orthopedagogen vastgestelde leerachterstanden en leerproblemen te behandelen die bijvoorbeeld het gevolg zijn van dyslexie, ADHD en motorische stoornissen en daarmee samenhangende emotionele en gedragsproblemen, waarbij de remedial teacher nauw samenwerkt met de docenten van de betrokken leerling.
- Detachering van een personeelslid voor georganiseerd overleg of vakbondswerk, wanneer in de overeenkomst tussen school en vakorganisatie over de vergoeding voor de vervanging wordt verwezen naar de regeling GO- en vakbondsfaciliteiten en naar betreffende bepalingen in de CAO en de school de vergoeding voor de kosten van vervanging die de school van de vakorganisatie ontvangt gebruikt voor de fysieke vervanging van het personeelslid aan wie buitengewoon verlof voor GO- en vakbondswerkzaamheden is verleend.
- Detachering van wetenschappelijk personeel, indien alle risico's en verantwoordelijkheden bij de inlenende partij liggen.
- Detachering van docenten (onder voorwaarden).
- Als twee of meer besturen een werknemer bij alle instellingen werkzaamheden laten verrichten, indien deze werknemer bij één instelling is aangesteld en de instellingen de werkelijke kosten van deze werknemer onderling verdelen volgens een tevoren vastgestelde verdeelsleutel (kosten voor gemene rekening). Dus indien achteraf geen wijzigingen kunnen worden aangebracht als de verdeling van de werkzaamheden en / of van de kosten anders blijkt dan vooraf afgesproken. In deze regel ligt besloten dat:
 - elke partij tot op zekere hoogte invloed kan uitoefenen op de totstandkoming van de kosten;
 - in de kostenverdelingsovereenkomst de grondslagen voor de kostenverdeling zijn vermeld;
 - de kosten met instemming en voor risico voor alle betrokkenen worden gemaakt;
 - ook het risico van bijvoorbeeld ziekte wordt verdeeld.
 Ook de loonkosten van een medewerker die meewerkt aan *gezamenlijke* activiteiten van meerdere werkgevers kunnen als kosten voor gemene rekening worden aangemerkt indien wordt voldaan aan de voorwaarden.

Per 2009 moeten kantoren voor onderwijsadministratie over alle activiteiten btw in rekening brengen.

- Kinderopvang waarop de Wet kinderopvang van toepassing is, dus kinderopvang in een geregistreerd kindercentrum, gastouderopvang via een geregistreerd gastouderbureau, dagopvang en buitenschoolse opvang - waaronder tussenschoolse opvang indien de ondernemer voldoet aan de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang - .
Daarbij regelt het amendement Omzigt (TK 31404, nr. 16) dat ook nader aan te wijzen additionele vormen van kinderopvang btw-vrijgesteld kunnen worden. Daarmee wordt gezien wijzigingen in de regelgeving inzake kinderopvang beoogd de kinderopvang die thans btw-vrijgesteld is ook in de toekomst btw-vrij te kunnen stellen.